

170
C 64

100 KÉP A 100 ÉVES TATABÁNYAI BÁNYÁSZATRÓL

A tatabányai szénbányászat képes albuma

Írták és szerkesztették:

KÖTELESPÉLDÁNY

CSICS GYULA
FŰRÉSZNÉ MOLNÁR ANIKÓ
SZABÓ LÁSZLÓ

A képeket a Tatabányai Múzeum és a bányavállalat archívum
anyagából válogatták

ISBN 963 04 4628 6

Készült: az Alfadat-Press Nyomdaipari Kft-ben, Tatabánya
Felelős vezető: Lévai Ferenc
1944/1470

József Attila Megyei Könyvtár

55100300046

„100 kép a 100 éves tatabányai szénbányászatról”

1894. december 4-én a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat (MÁK) és a tatai Esterházy hitbizomány képviselői aláírták azt a szerződést, amelynek alapján a bányavállalat a hitbizomány mintegy 56 ezer kat. holdnyi területén jogot kapott szénkutatásra és kitermelésre.

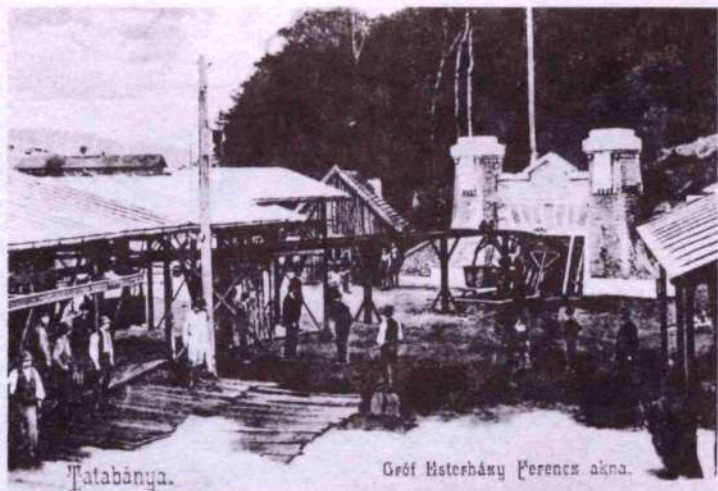
Ezzel az eseménnyel kezdődött meg a tatabányai szénbányászkodás története és jutott el, eredményekben és sikerekben, de nehézségekben és kudarokban is gazdag működésének századik évfordulójához.

Az alkalom — még a szénbányászat jelenlegi helyzetében is — méltó megemlékezésre kötelez. Ennek jegyében bocsátjuk útjára a „100 kép a 100 éves tatabányai szénbányászatról” c. összeállításunkat is. Jellegénél fogva természetesen nem adhat teljes és átfogó képet a száz esztendő minden eseményéről, de a Tatabányai Múzeum és a szénbányák archívumának — nem túlságosan gazdag — anyagából válogatott képek talán adnak némi füzeltőt a bánya és a vele együtt növekvő és élő település elmúlt évszázadáról.

Az itt élt és élő emberek döntő többsége — személyesen vagy családtagjain keresztül — kapcsolatban állt a bányászkodással, amely döntően befolyásolta — sok vonatkozásban szinte meghatározta — a település életét.

Reméljük, hogy a bemutatott képek személyes emléket is felidéznek és segítik megőrizni az eltelt évszázad méltó emlékét.

1.

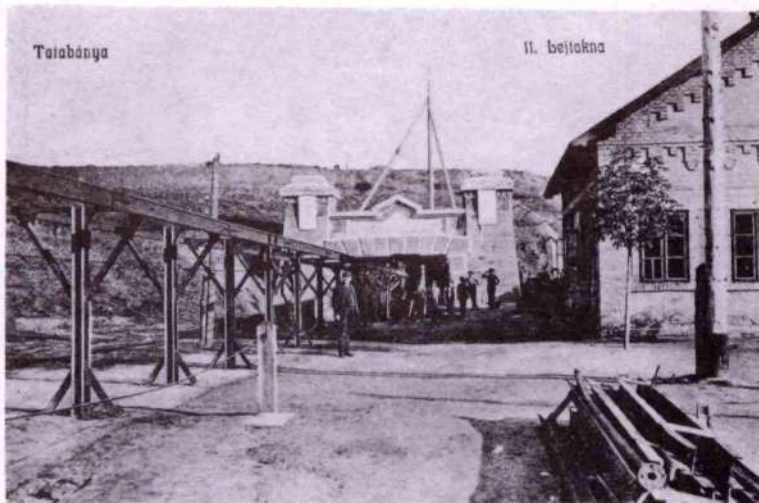

A gróf Esterházy Ferencről elnevezett I. sz. lejtős akna mélyítését 1896. aug. 1-jén kezdték és ugyanazon év december 23-án érték el a szételepet.

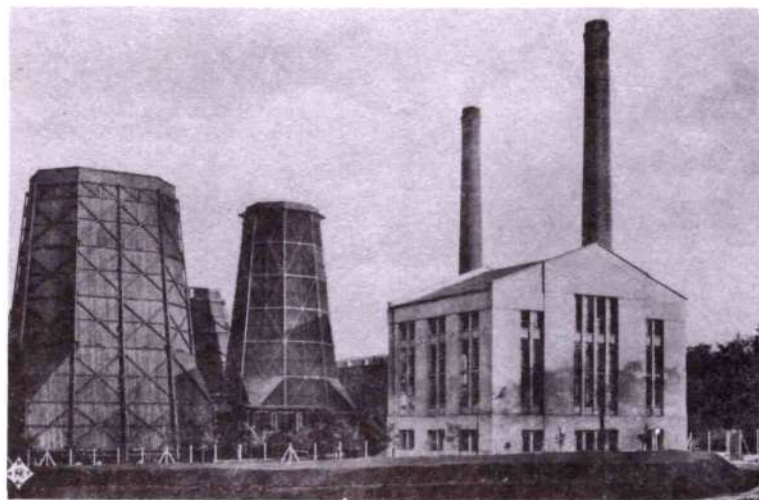

Az első bányüzem személyszállító és kihúzó légaknája 1896. novemberében indult, a következő évben be is fejeződött. A szükséges feltáró és előkészítő vágatok kihajtása után a tényleges szénfejtési munkálatok 1898. tavaszán kezdődtek.

3.

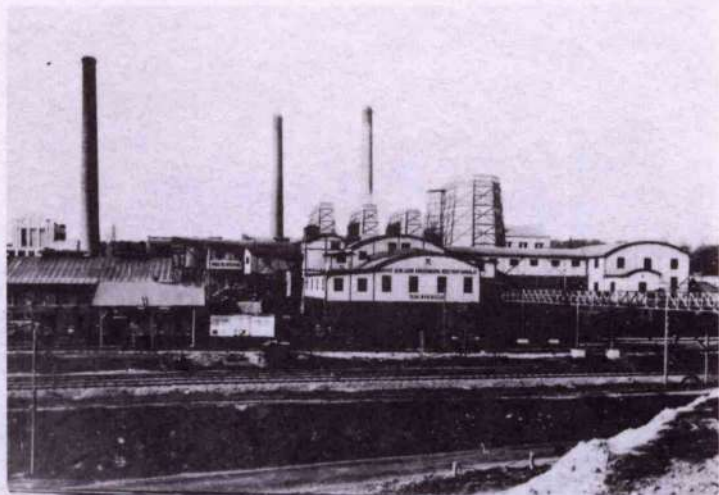

A gazdag szénvagyon újabb aknák telepítését tette lehetővé. 1898-ban indult a MÁK Rt. első igazgatójáról, Királdi Herz Zsigmondról elnevezett II. sz. lejtős akna mélyítése.

Már 1898-ban 2 db egyenként 240 kW-os Ganz generátorral megkezdte működését a villamos központ, amelyet néhány évvel későbbi — már bővített — állapotában láthatunk ezen a képen. A villamos energia ilyen korai alkalmazása korszerű és előrelátó műszaki-gazdasági gondolkodásra utal.

5.

Ugyancsak 1898 óta üzemel a tatabányai szénosztályozó, amelyet itt az 1904-ben történt jelentős bővítése utáni állapotában láthatunk. Az osztályozó már az indulása évében napi 200—250 vagon teljesítménnyel, szemnagyság szerint öt féle termék előállítására volt alkalmas.

Az ipari létesítmények építésével egyidejűleg kezdődött a munkáskolónia, valamint a legszükségesebb jóléti, kulturális és munkásellátási intézmények építése is. Képünkön az 1899-ben átadott első — 50 ágyas — kórházat látjuk. A kor igényeinek megfelelő műtővel, villanyvilágítással és vízvezetékkel rendelkezett.

7.

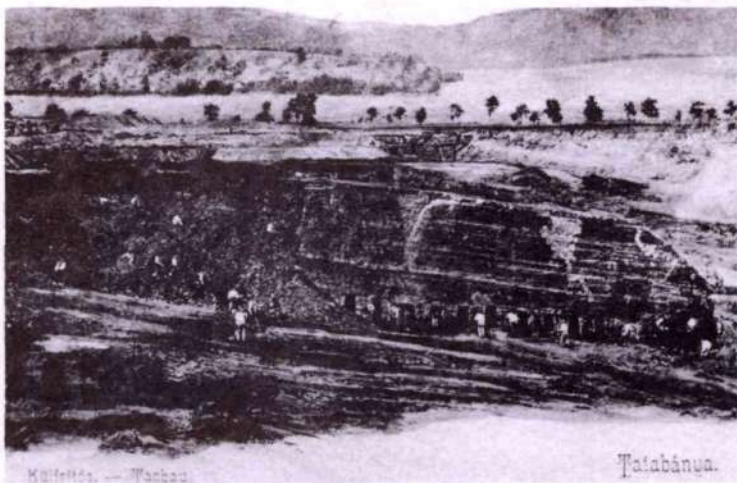

A század elején már állt a bányai igazgatóság irodája, amely többszöri bővítés után is csak a 60-as évek közepe táján veszítette el ezt a formáját.

A III. számú, gróf Teleki Gézáról a MÁK első elnökéről elnevezett lejtős aknához 1900-ban készült el annak személyszállító és tömedék aknája, melyet Hegedűs Sándor, akkori kereskedelmi miniszterről neveztek el. A fából készült aknatornyot később vasszerkezetűre cserélték ki.

9.

Külfejtés. — Tatabánya.

Tatabánya.

Már az osztályozó alapozásánál észlelték, hogy a szén azon a területen igen közel van a felszínhez. Miután a területet fúrásokkal alaposan megkutatták, már 1900 végén, a vasúti pálya túlsó oldalán, egy igen gazdaságos külfejtés kezdhetette meg működését.

Tatabánya.

Lukács László akna.

A külfejtés szénét kezdetben lovaskordékkal szállították az osztályozóra, ez a módszer azonban a vasúti sorompónál való gyakori várakozás miatt meglehetősen nehézkesnek bizonyult. Ezért a külfejtés talpáról indulva, egy falazott szállítóvágatot hajtottak ki a vasúti pálya alatt és az osztályozó felőli oldalon egy függőleges aknán át emelték fel a szenet a megfelelő szintre és a képen is látható fa állványos függőpályán szállították az osztályozóra. Az aknát Lukács László akkori pénzügyminiszterről nevezték el.

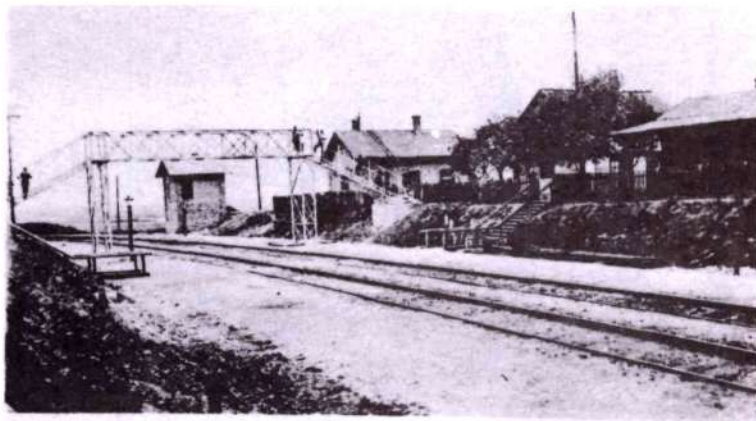
11.

Tatabánya.

Brikettgyár.

A kereskedelmileg nem értékesíthető porszén hasznosítására — Franciaországban végzett kísérletek után — 1901-ben két présgéppel megkezdte termelését a Brikettgyár. A „tatai tojásbrikett” országsherte igen gyorsan közismertté és népszerűvé vált. A kínálatot később téglabrikettel bővítették.

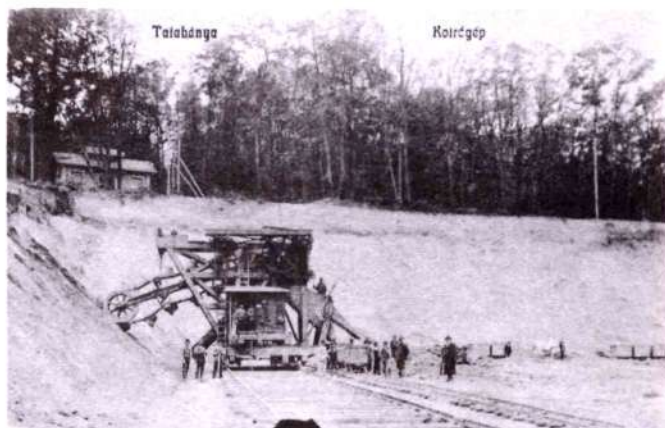

Tatabánya.

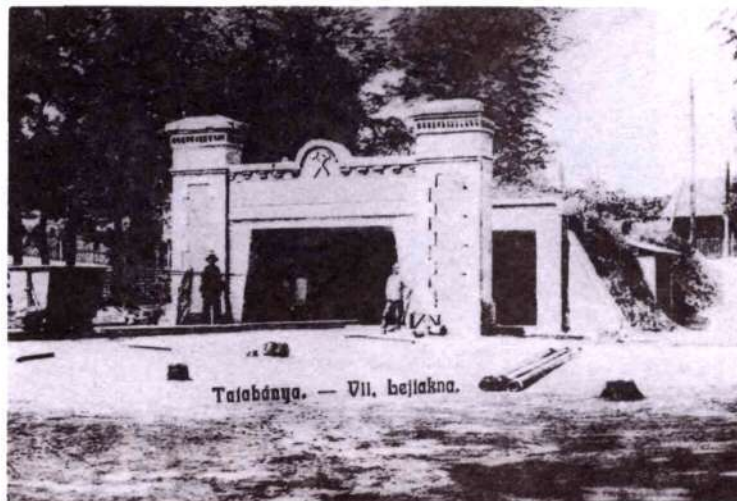
Megállóhely

Az új bányásztelepülés „Alsógalla bányatelep” néven már 1901-ben vasúti megállót kapott. Ez a név 1902-ben — amikor is a település önálló község lett — Tatabányára változott.

13.

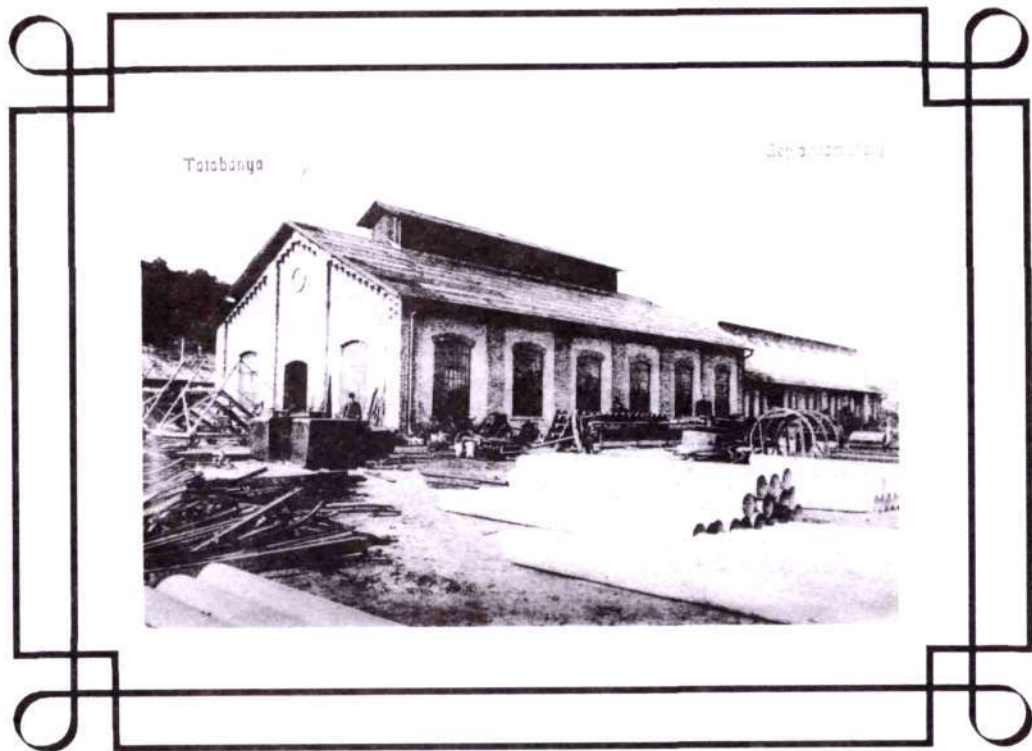

A bányabeli fejtési üregeket kezdetben a külszínről leszállított kőzetanyaggal rakták be. Ez az ún. „száraztömedékelés” eljárás azonban igen tűzveszélyesnek bizonyult, ezért 1903-tól Ranzinger Vince akkori bányagazgató javaslatára a homokból és vízből álló „iszaptömedékelés” eljárásra tértek át. Ez a módszer a bányászat létét mentette meg, és végigkísérte szinte az egész száz évet. A homokot első időkben a képen látható kotrógépekkel termelték.

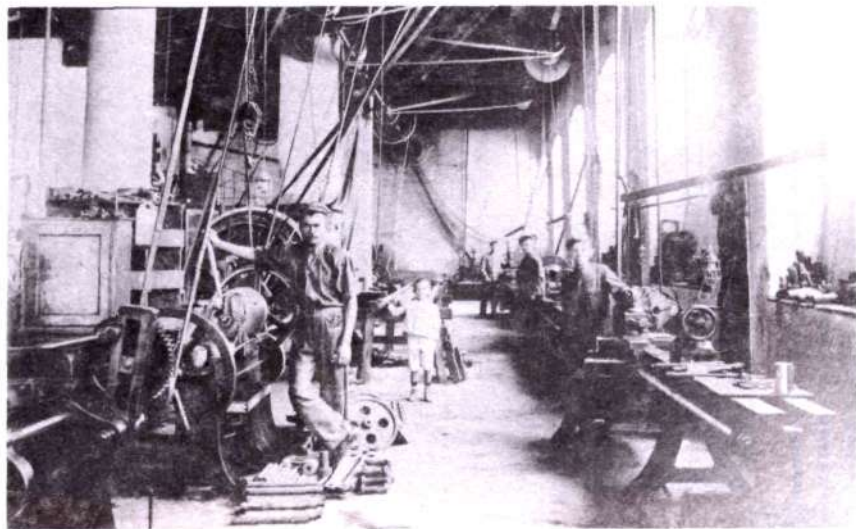

A gazdag szénvagyon és a kedvező piaci helyzet újabb és újabb akna nyitását tette lehetővé. Az 1902-ben indult V. sz. akna után 1903-ban megkezdték a Ranzinger Vincéről elnevezett VI. sz., majd ugyanabban az évben a képen látható VII. sz. lejtős akna mélyítését.

15.

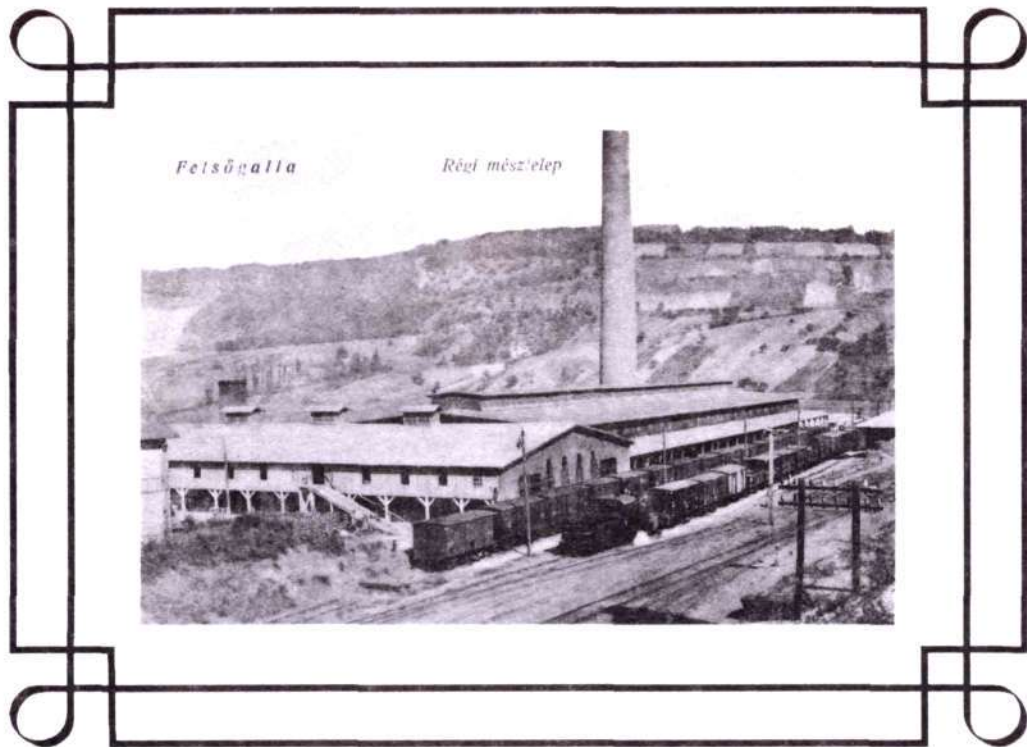

Az egyre nagyobb mennyiségben alkalmazott gépi berendezések javítására, illetve részbeni gyártására 1905-ben felépült az első gépjavító műhely.

A korabeli képen a gépműhely forgácsoló csarnokát láthatjuk.

17.

A Nagykeselő-hegyen már a század elején megkezdődött a kőbányászat és az itt fejtett mészkő szolgált nyersanyagul a rövidesen meginduló mészégetéshez. Az első évek kezdetleges „mezei” kemencéi után 1905-ben már korszerű körkemencék működtek.

A bányabeli gépi berendezések működtetésére már 1906-tól alkalmazták a sűrített levegőt. Ettől az időtől kezdődően a szén jóvesztésére több évtizeden át használták a képen látható sűrített levegő meghajtású oszlopos réselőgépet.

19.

Az egyre nagyobb méretekben fejlődő helyi ipar és az ezzel együtt növekvő település jelentős mennyiségű építőanyagot kívánt. Ezért a már múlt évszázad óta üzemelő agyagtéglagyár mellett, 1907-ben egy mészhomok téglagyár is termelésbe lépett.

A kifejített bányáüregék kitöltésére használt iszaptömedékeléses módszer igen jól bevált. Továbbfejlesztett változatában a korábbi kotrógépes homoktermelést — 1908-tól kezdődően — magas nyomású vízszugárral való jövesztés váltotta fel. Az új eljárás igen jelentős műszaki és gazdasági előnyökkel járt.

21.

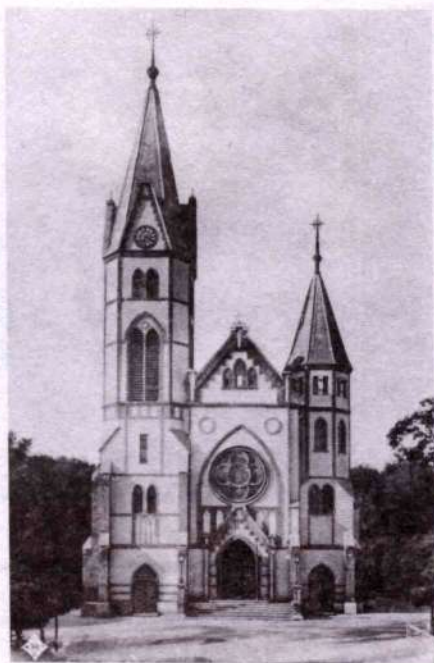
Még 1905-ben — amikor a vállalat széntermelése első ízben haladta meg az évi egymillió tonnát — hozzákezdtek a felsőgallai szénosztályozó építéséhez. 1910-ben amikor az éves termelés már a másfél millió tonnát is meghaladta, jelentősen kibővítették.

A bányászkodással együttjáró veszélyek, mint amilyen az omlás, vízbetörés, sújtólég- és szénpor-robbanás, a kedettől fogva szükségessé tették a bányamentő szolgálatot, amely 1911-től kezdődően már szervezett formában működött és a bányamentési feladatok mellett ellátta a település tűzoltó szolgálatát is.

23.

Az 1912-ben felszentelt templomot Székely Jenő tervei alapján a MÁK Rt. építtette sziléziai neogót stílusban. A Szent István védelmébe ajánlott 3 hajós belsőterű templom egyszerűségében is megragadó látvány. Külső-belső felújítását — a Szénbányák gondozásában — 1977-ben végezték.

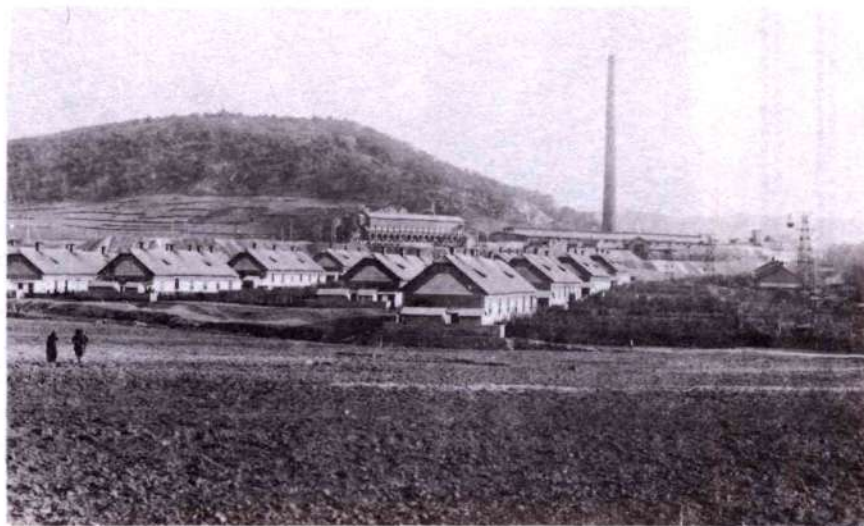

A lakosság számának rohamos növekedése elengedhetetlenné tette egy új kórház építését. Az 1912-ben elkészült intézmény járóbeteg forgalma igen megnőtt, ezért a következő évben a MÁK egy rendelőt is építtetett.

25.

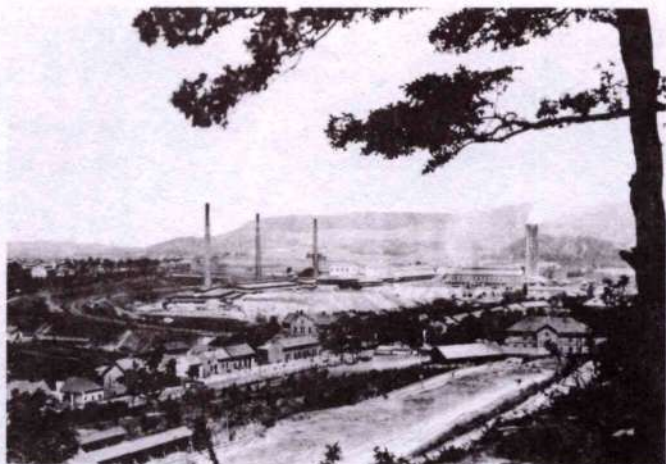

A 23 kórtermes 129 ágyas kórház egyik kórtermét láthatjuk ezen a képen. A földszinten a belgyógyászatot, az emeleten a sebészetet és a nőgyógyászatot helyezték el.

A mészégetők felépítésével egyidejűleg egy új munkástelep kialakítása is megkezdődött. A Mésztelep építése 1912—1913 körül fejeződött be.

27.

Az egyre korszerűbb művelési rendszerben működő kőbánya termelése, valamint a közeli márga-előfordulásokra alapozva 1912 októberében megkezdte termelését a MÁK Rt. portland-cementgyára. Először 1 db 60 ezer tonna évi termelést adó forgókemencével, melyet hamarosan még továbbiak követtek és a gyár a huszas évek végére már elérte a napi 1200 tonna termelést.

A bányatárspénztár gyógyszertára 1913-ban épült. A bánya által létesített kórház, rendelő és gyógyszertár szolgáltatásait csak a bányatárspénztárhoz tartozók vehették igénybe. A másutt dolgozók az esztergomi kórházhoz tartoztak, illetve járóbetegként a községi és körorvos, illetve magánorvos látta el őket.

29.

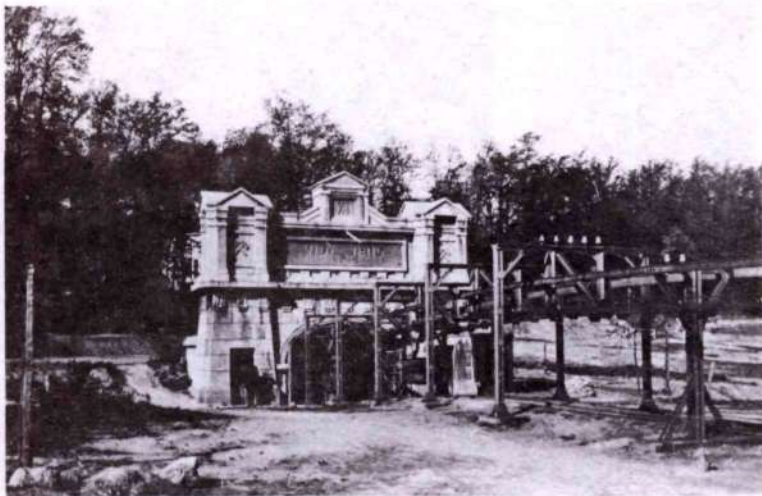

Az ugyancsak a MÁK Rt. által építtetett Népházat 1917-ben adták át rendeltetésének. Átadásától kezdve napjainkig mozinak, színháznak és különböző művészeti csoportoknak ad helyet.

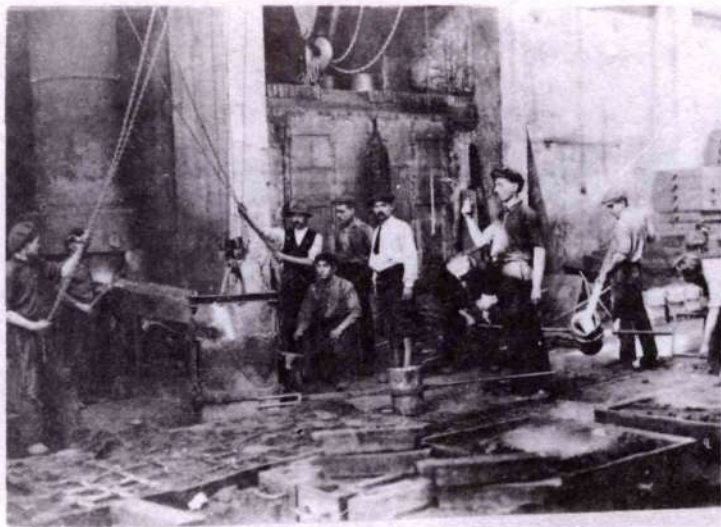

A korabeli Népház 750 férőhelyes színházterme.

31.

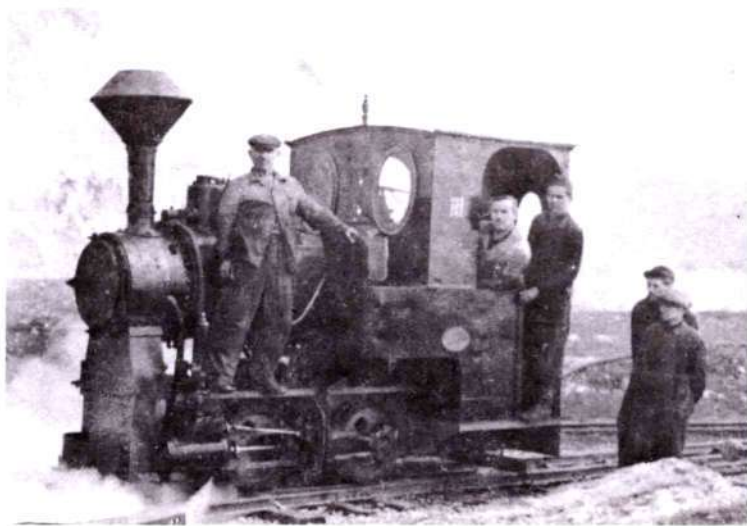

A kedvező széntelepülést kihasználva sorra épülnek a bányauzemek. 1917-ben már a XI. sz. Vida Jenőről a MÁK Rt. akkori vezérigazgatójáról elnevezett lejtős akna mélyítése kezdődött.

A központi gépjavító műhely karbantartó-javító munkája mellett egyre nagyobb szerepet kap az alkatrészgyártás, sőt gépek, berendezések, mozdonyok gyártása is. Ennek érdekében 1918-tól a műhely vasöntődével bővül.

33.

A pöfögő kis gőzmozdonyok még sok-sok évtizeden át álltak a vállalat külszíni anyagszállításának szolgálatában.

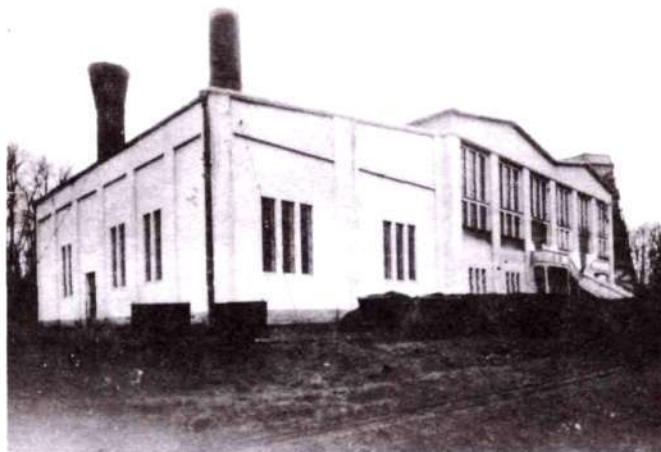

Az egyre nagyobb mennyiségben termelt — de gyengébb minősége miatt a szénpiacon már kevésbé értékesíthető palás szenet a fokozatosan bővülő erőmű hasznosítja. A rendelkezésre álló többlet energia újabb üzem alapítását teszi lehetővé 1921-ben, megkezdzi termelését a Karbidgyár.

35.

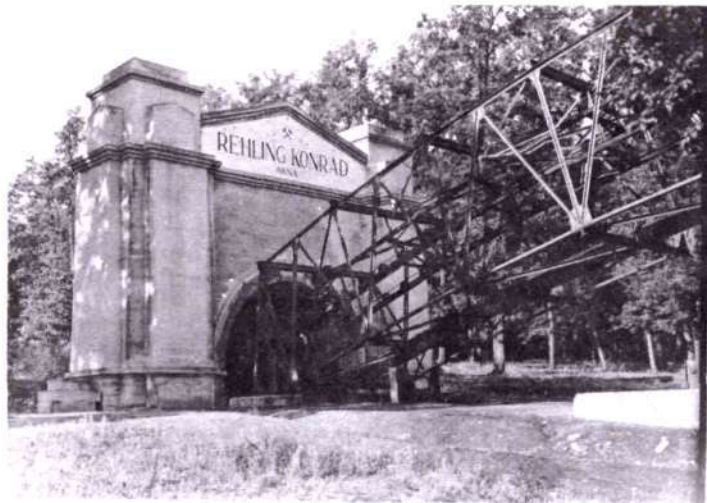

Az akkor még igen nagy számú tüdőbetegek gyógyítására 1921-ben épült fel a tüdőszanatórium, a kórház mögötti erdőben. A 6 körtermes 24 ágyas szanatórium két oldalán egy-egy fekvőcsarnok volt. 1934-ben az épületet erdei iskolává alakították át, ahol a gyengébb fizikumú, kondíció feljavítására szoruló gyerekek végzehték elemi iskolai tanulmányukat.

Abányabeli gépek, berendezések meghajtására szolgáló sűrített levegő felhasználás egyre inkább növekszik. A megnövekedett igények kielégítésére a huszas évek elején megkezdte működését a VIII. sz. akna mellett egy — a korábnál jóval nagyobb teljesítményű — önálló kazánteleppel és gőzturbinával ellátott centrifugál kompresszortelep.

37.

1 924-ben ismét újabb lejtős akna mélyítése kezdődik. A XII-es sorszámot viselő akna Rehling Konrád, az akkori bányagazgató nevét kapja.

Ugyanebben az évben készült el a tiszti kaszinó magyar szecessziós stílusú épülete, közhasználatú nevén a „tulipános ház”.

39.

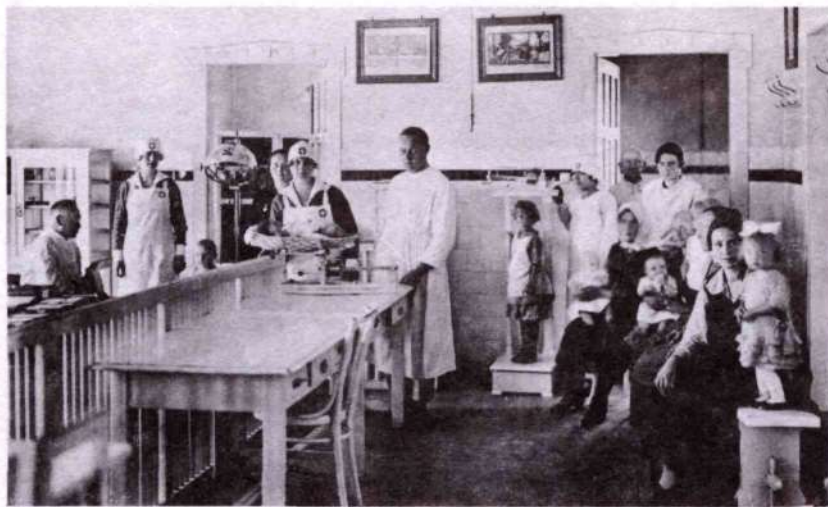

A bányavállalat dolgozóinak jobb ellátása érdekében — már a század elején — saját üzletházat hozott létre. A népszerű nevén „élelemtárnak” ismert üzletház élelmiszer osztályát láthatjuk ezen az 1920-as években készült képen.

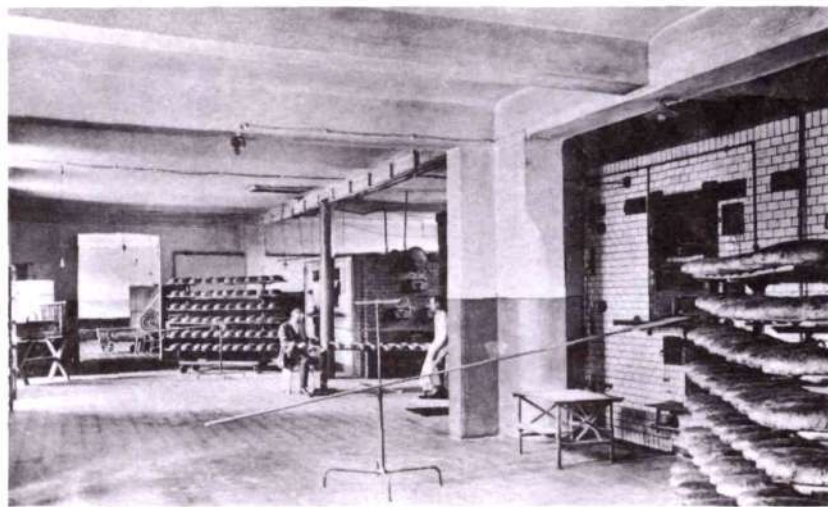

Az azóta is népszerű strandfürdőt a MÁK Rt. 1925-ben építette ki. A hármastagozódású — munkás, altiszti és tisztviselői — strand felső részét a tisztviselői strandfürdőt láthatjuk a korabeli képeslapon.

41.

Avállalat jelentős szerepet vállalt a közegészségügyben is. Az anya- és gyermekvédelemről gondoskodó korabeli „Stefánia Szövetség” védőintézetében az orvosi teendőket 4 bányatárspénztári orvos, a gondozói munkát 5 védőnő látta el.

A település jobb ellátása érdekében a részvénytársaság tejcsermokat, mészárszéket és pékségeket is üzemeltetett. A sütőde kemencéi az 1920-as években.

43.

Az 1913-ban épült orvosi rendelőt az egyre növekvő népesség igényének megfelelően 1925-ben emelet ráépítéssel bővítették.

A bányász fúvószenekar szinte egyidős a helyi bányászkodással. A Népház átadása óta ott székelő zenekarról 1926-ban készült ez a felvétel.

45.

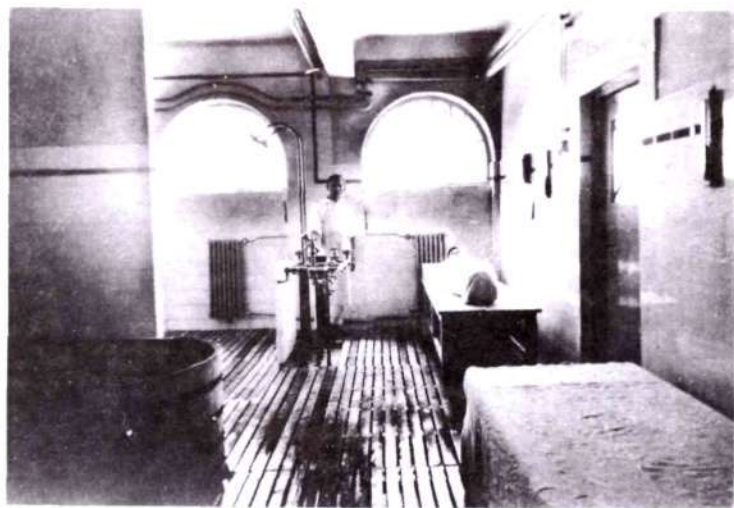

A helybeli mészkő és a gánti bauxit felhasználásával — a vállalatnál kidolgozott szabadalom alapján — 1927-ben megkezdte termelését a bauxitcementgyár. A piros zsákokba csomagolt, gyorsan szilárduló bauxitcement hamar népszerűvé vált. Később jelentkező kedvezőtlen tulajdonságai miatt gyártását a 40-es évek elején beszüntették.

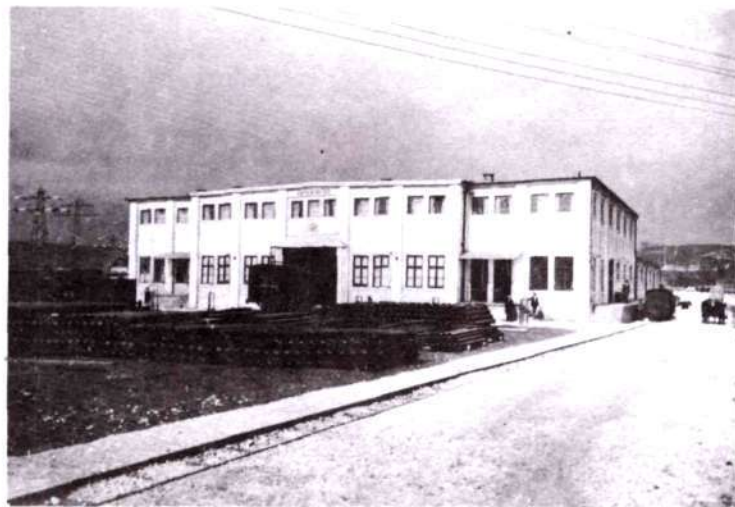

A részben köztisztasági, részben gyógyászati célokat is szolgáló gőzfürdőt a vállalat 1927-ben építtette.

47.

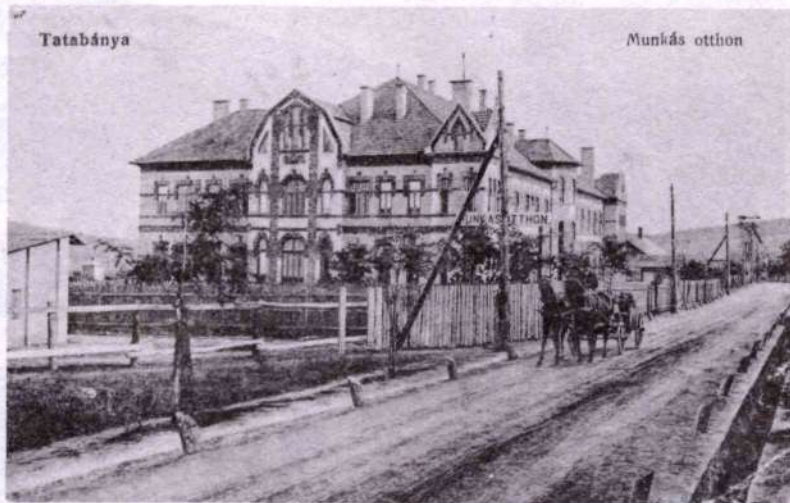

I szapkezelés a korabeli gőzfürdő alagsorában. Az iszapkezelés mellett még különböző fizioterápiás kezelésekre is lehetőség volt.

Az egyre bővülő ipari tevékenység nagy mennyiségű és igen sokféle anyagot, alkatrészt igényelt. A korszerű anyaggyártás érdekében — a már kezdettől fogva is központos anyagellátás 1927-ben új telephelyre költözött.

49.

Az újtelepi Munkásotthon 1929-ben nyerte el az itt látható végleges formáját. A hatalmas méretű kaszinó igen jól felszerelt, igen közkedvelt szórakozó hely volt és nagy forgalmú könyvtárral is rendelkezett.

A Munkásotthon népszerű biliárdterme.

51.

A MÁK Rt. által rendelkezésre bocsátott műteremben Stinglné Szlávik Rózi készítette ezt a képet egy dísz-egyenruhás bányászról, amely kép korhűen mutatja be a hazánkban általánosan viselt ún. „freibergeri” típusú fekete bányász egyenruhát.

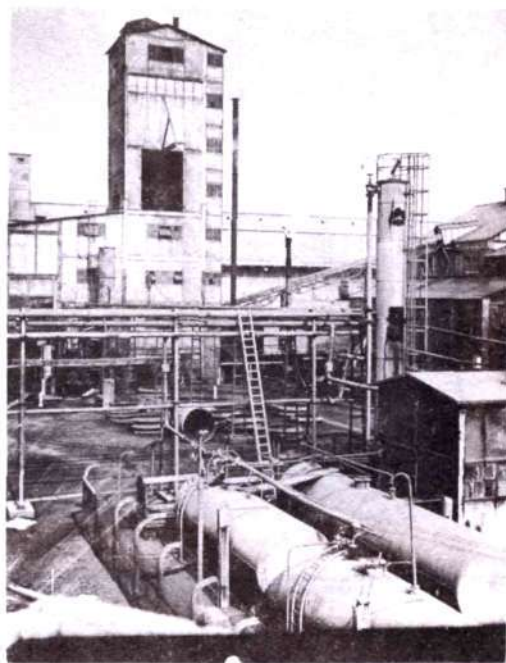

Az igen dinamikus fejlődés ellenére is az 1929—33 közötti gazdasági világválság, mély nyomokat hagyott a vállalat és a dolgozók életében. A szűkülő piac egyre kevesebbet igényelt a nehéz és fáradtságos munkával kitermelt szénből. A nagyobb elbocsájtások elkerülésére az igazgatóság a munkanapok számának csökkentését határozta el. Ez évről-évre mind nagyobb méretűvé vált és egyre inkább növelte a családok megélhetési gondjait.

53.

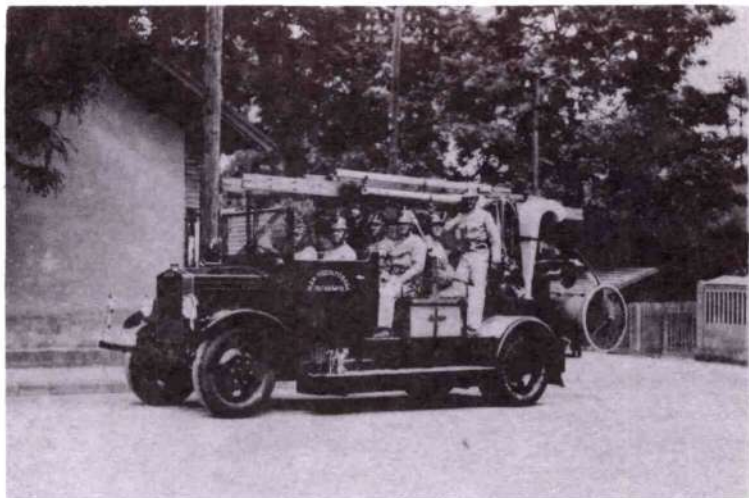
Ebben a nehéz időszakban kezdte meg működését a szénlepárló üzem, amely a magas illóanyag-tartalmú szénből számos vegyipari felhasználású anyagot, mint pl. könnyű és nehéz kátrányt, paraffint, paraffinos olajpárlatot és kis mennyiségben benzint is előállított.

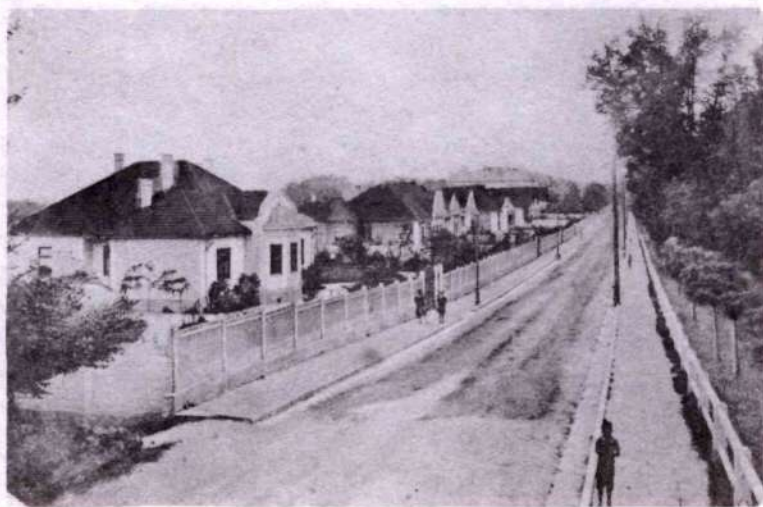

Ugyancsak ebben az időszakban — 1931—32-ben — kezdték meg a soron következő új aknapár mélyítését. Az üzem sorrendben a XIII-as számot viselte volna, de a baljósnak tartott szám helyett a Síkvölgyi akna elnevezést kapta. Későbbi — két ízbeni elűzésától a neve sajnos nem mentette meg.

55.

A harmincas évek elején a bányamentő és tűzoltó állomás is korszerűsödött és a lófogatú kocsikat az akkor legkorszerűbb gépjárművek váltották fel.

A hatlakásos házakból álló munkáskolóniák mellett, nagy kertektől övezett többszobás komfortos tiszt lakások is épültek. Az 1930-as évekből származó képen a mai Semmelweis utca korabeli állapotát láthatjuk.

57.

A MÁK Rt. tisztviselői és a meghívott vendégek Rehling Konrád akkor bányaaigazgató vezetésével a cég 40 éves jubileumi ünnepségére igyekeznek a Népházba.

A II. világháború előtt a település kilenc elemi iskolájából öt a vállalat kezelésében volt. A VI. telepi iskola 1936-ban még a későbbi emelet ráépítés előtt.

59.

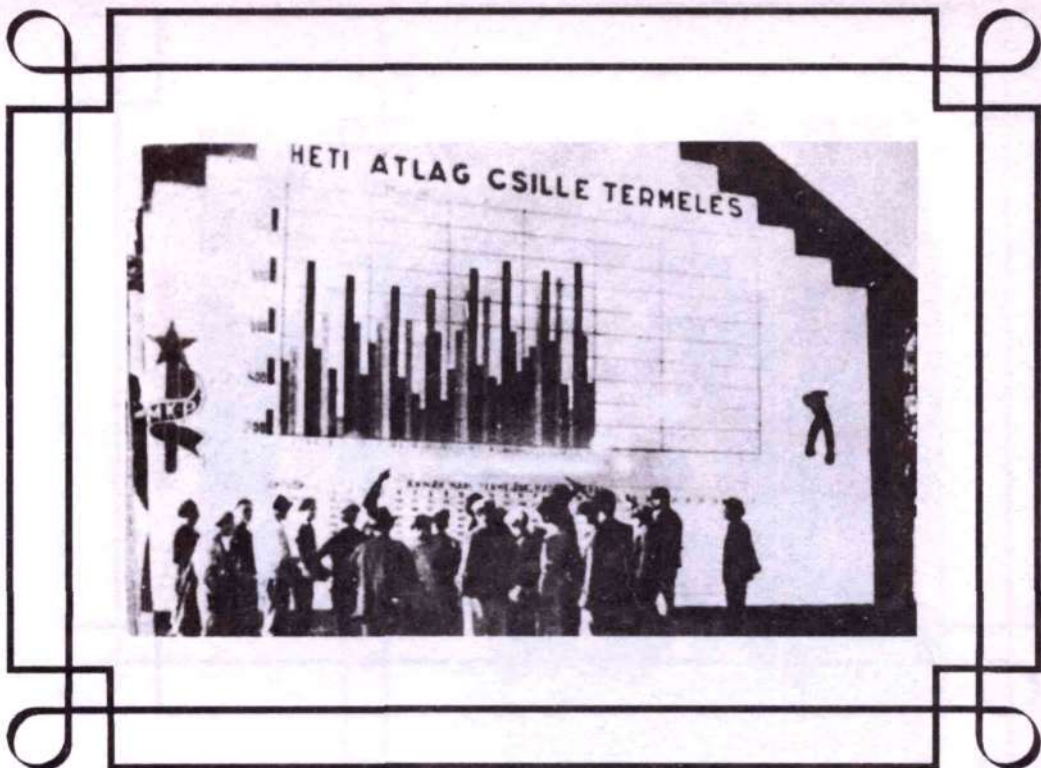

Az 1923-ban alakult Tatabányai Bánya és Ipartelep dal-körének tagjai Ogonovszki Lajos karnagy vezetésével egy 1938-ban készült felvételen.

Az 1937-től termelő XIV. sz. (Szent István) akna után 1942-ben kezdődött a termelés a képen látható XV. sz. aknában, amely a II. világháború befejezéséig a medencében utolsóként mélyített akna.

61.

A nemzetgyűlés 1945. dec. 6-i határozata nyomán 1946. január 1-jétől a szénbányák állami tulajdonba kerültek. A háború pusztításaiból éledező ország számára a szén létfontosságú volt. Még ez év februárjában a tatabányai bányászok meghirdették a „széncsatát”.

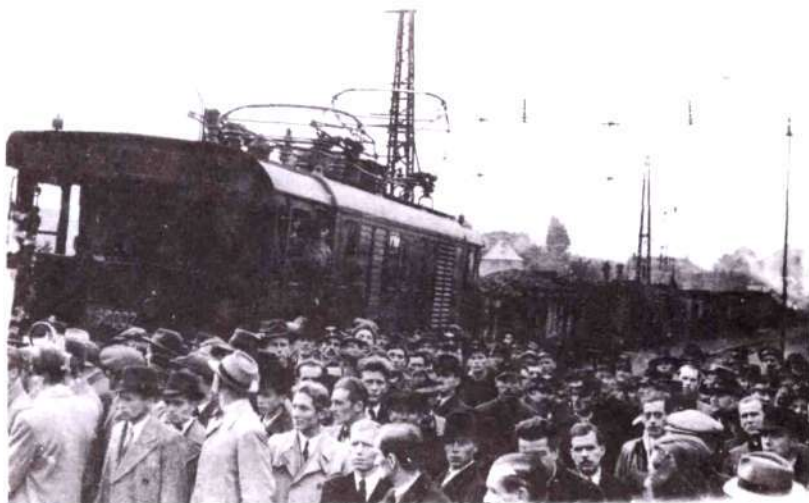

A Bányász Képzőművészeti Szabadiskola 1947-ben kezdte meg tevékenységét a Népházban és Bányász Képzőművész Kör néven ma is működik.

63.

A korabeli termelési mozgalmak elengedhetetlen velejárói voltak a versenyfelhívások, vállalások.

Két évvel az államosítás után — 1948-ban az akkori nevén „Tatabányai Szénbányák Nemzeti Vállalat”, már túllépte az utolsó békeév (1938.) termelését. Egy-egy szénrel rakott szerelvény indulása valóságos társadalmi eseményszámba ment.

65.

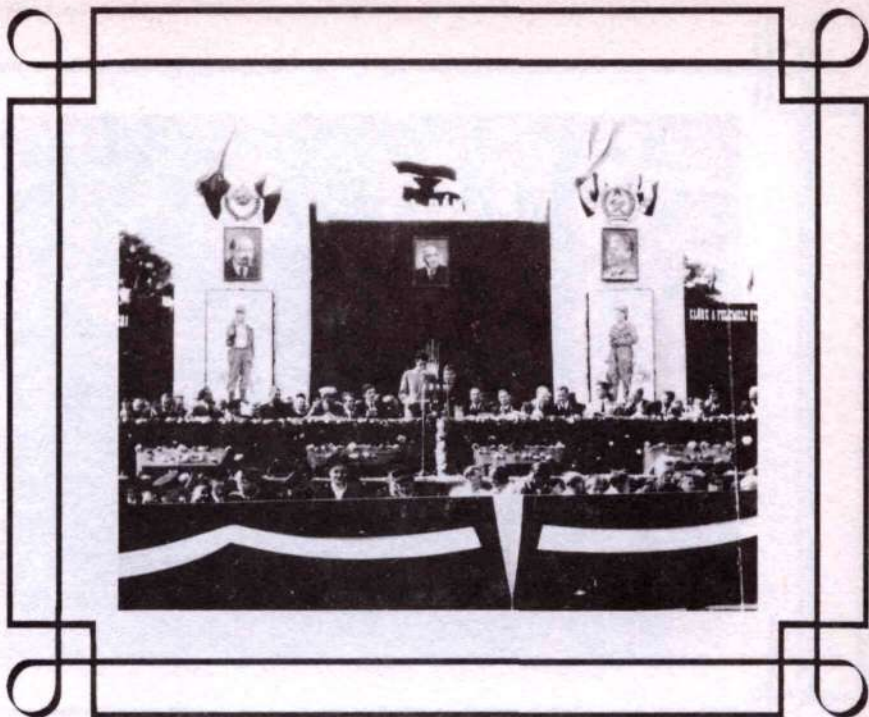

A bányászzenekar kettéválása után 1948-ban megalakult a Bányász Szimfonikus Zenekar.

Majd 1949-ben a máig is működő Bányász Táncegyüttes, melynek alapító tagjaiból látunk itt egy csoportot.

67.

Az 1919-es szomorú emlékű csendőrsortűz áldozatainak emlékére a kormányzat 1951-ben szeptember első vasárnapját „Bányásznappá” nyilvánította. Az első bányásznapi megünneplésére a korszakra jellemző keretek között került sor.

A sportpályával szemben — 1949-ben kezdték építeni Major Máté tervei alapján az első — élmunkásoknak szánt — tömbházakat, amelyeknek összkomfortos lakásai még a mai napig is a legjobbak közé tartoznak.

69.

Nagy Lajos bányai igazgató átadja az első tömbházakat.

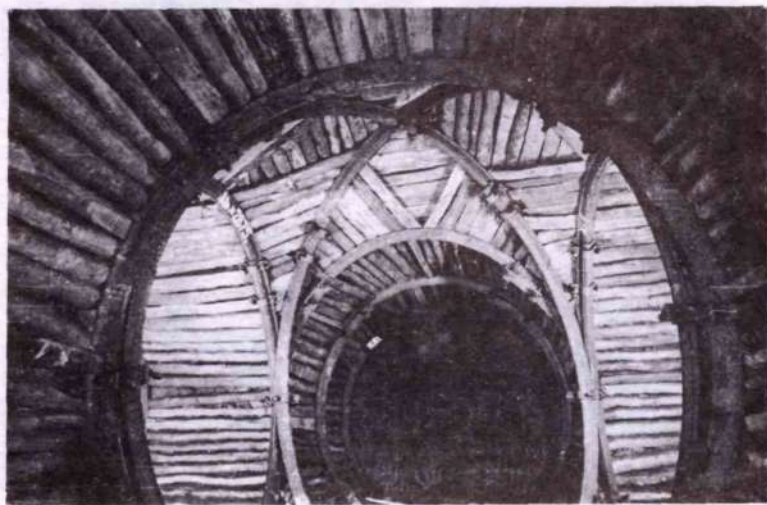

Az 1951-ben átadott Állami Áruház előtt korabeli bányászbusz. A helyi autóbusz-közlekedés 1948-ban indult újból két járművel, amelynek üzemeltetéséről az első években ugyan csak a bánya gondoskodott.

71.

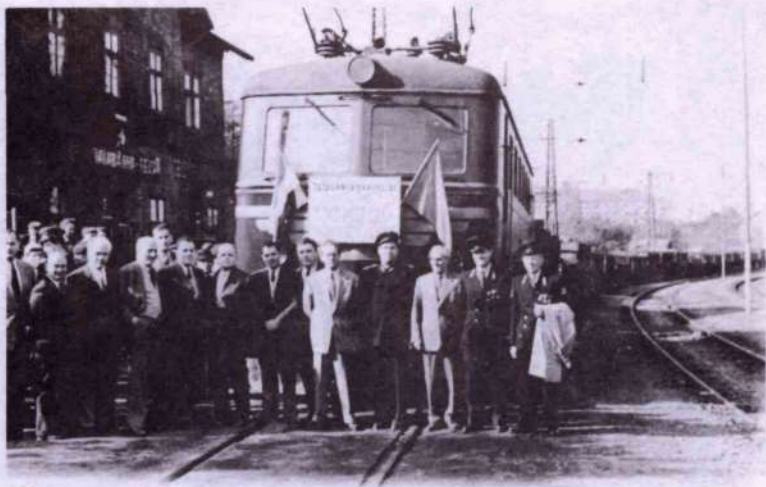

Az ötvenes évek közepén az egyre fokozódó szénigények kielégítésére három új üzem a XV/b, a XII/a és a képen látható XV/a aknaüzem kezdte meg termelését az 1952 óta már Tatabányai Szénbányászati Tröszt néven működő vállalatnál.

A korábban szinte kizárólagos faácsolatokat az ötvenes évek elején a jóval korszerűbb acélbiztosítás váltja fel, amely számos változatban a legbonyolultabb vágat-kiképzést is lehetővé tette.

73.

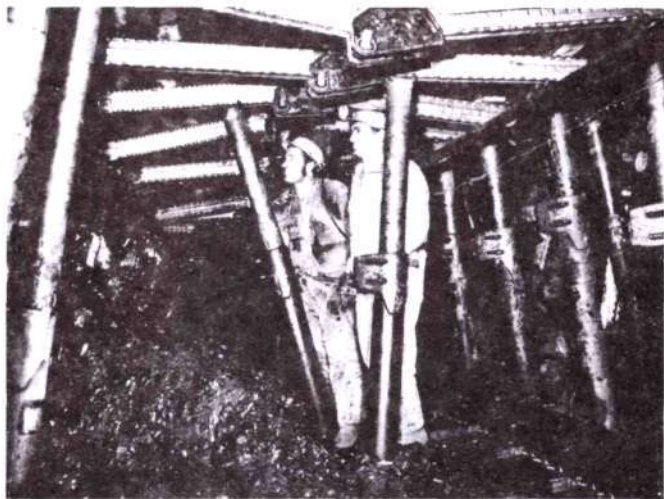

1 1958. nov. 7. emlékezetes háziünnepé vált a tröszt számára. Ekkor indult el Tatabánya-felső állomásról az a szerelvény, amelyik a medencében kitermelt százmilliomodik tonna szenet szállította.

Omlasztásos frontfejtések már 1943 óta működtek, de a még fabiztosítású munkahelyek már nem feleltek meg a kor műszaki igényeinek.

75.

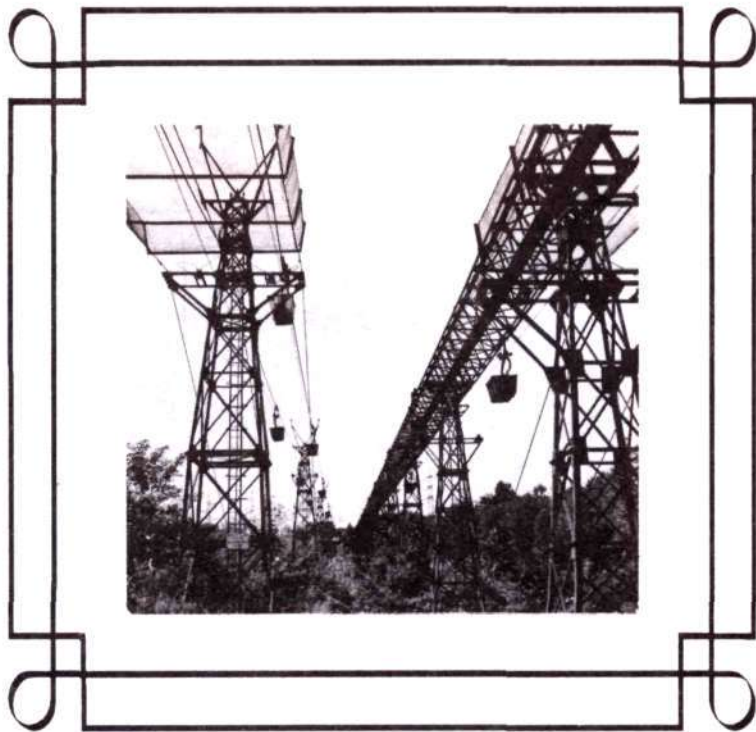

A korszerűsítés jegyében 1959-től kezdődően a frontfejtésekben megjelennek az első ún. egyedi acéltámok és csuklós acélsüvegek.

A jövesztés rendszere azonban még ebben az időben a hagyományos fúró-robbantó eljárás.

77.

Már a bányászkodás megindulásának első éveitől a település jellegzetességévé váltak a függőkötél- és sínpályák, melyek a csillék százmillióit szállították az üzemekből az osztályozókra.

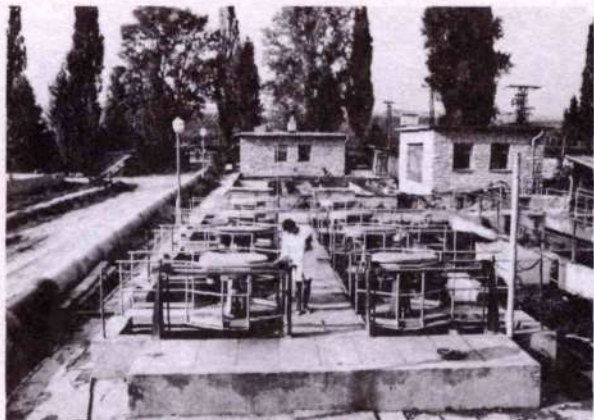

1 1965. novembertől a város útjainak — nem feltétlen rokonszenvvel fogadott — új jelensége a szénszállító tehergépkocsik megjelenése.

79.

Ugyanebben az évben készült el a vállalat — később korszerűsített és bővített — igen nagy népszerűségnek örvendő balatonygyöri üdülője.

A változó gazdasági helyzetben a bányavállalat bevételei növelése és új munkahelyek teremtése érdekében a szénttermelés mellett egyéb ipari tevékenységekkel bővítette működési körét. 1967. szeptemberében alakult meg a Víztisztító és Dúsító Berendezések Gyára — közismert nevén VIDUS — amely a lassan növekvő környezetvédelmi igények kielégítésére mind itthon, mind külföldön számos víztisztító és ásványelőkészítő művet épített.

81.

Élve az újonnan kapott exportjogával, 1968 után a vállalat termékei rendszeresen megjelennek a hazai és külföldi ipari vásárokon, szakmai kiállításokon.

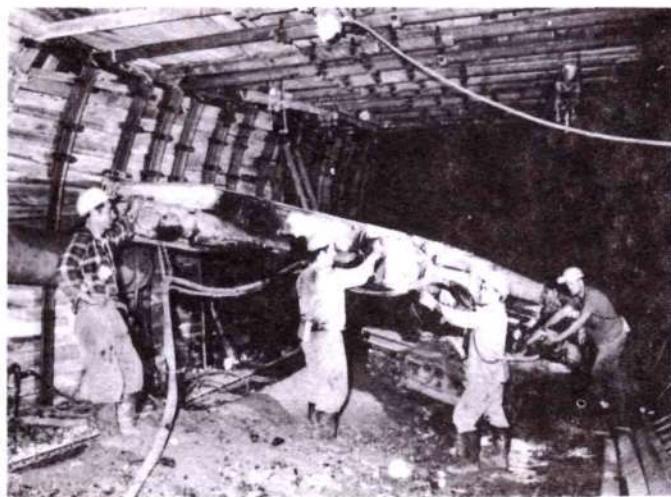

A 60-as évek végének jelentős technikai előrelépése, hogy a frontfejtésekben megjelennek és az évek során egyre nagyobb mértékben terjednek az igen korszerű, önjáró hidraulikus biztosító berendezések.

83.

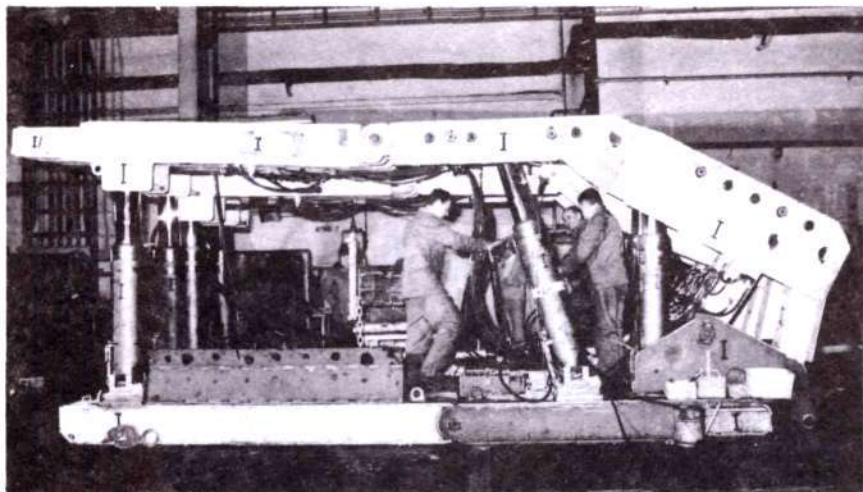
A bányákban már egyre több újabb és újabb berendezés szolgálja a termelést, de napi munkák egyik kulcsembere a lövőmester, még mindig ugyancsak jócskán felszerelve látja el nélkülözhetetlen feladatát.

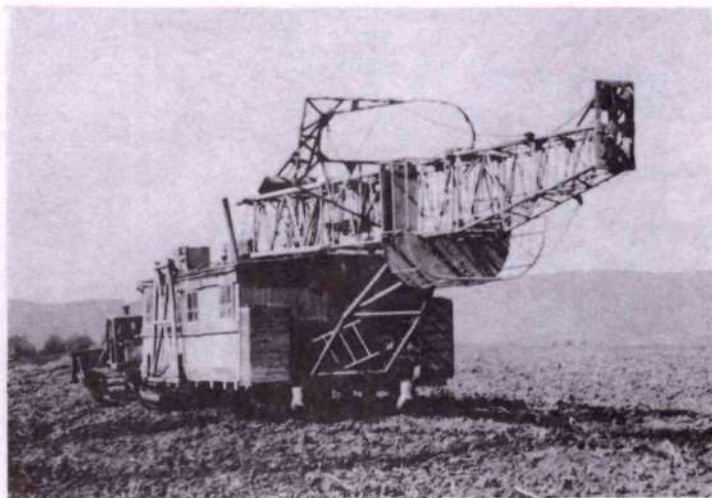

1 1973. április 3-án a csordakúti bányüzem indításával, közel 80 év után a bányász-
kodás kilép a tatabányai medencéből. A csordakúti bányában már a legkorszerűbb
berendezések szolgálják a termelést.

85.

Az új, a kor technikai igényeinek megfelelő csarnokokkal ellátott Központi Műhely már a legújabb bányagépek javítására, összeszerelésére, sőt részben gyártására is alkalmas.

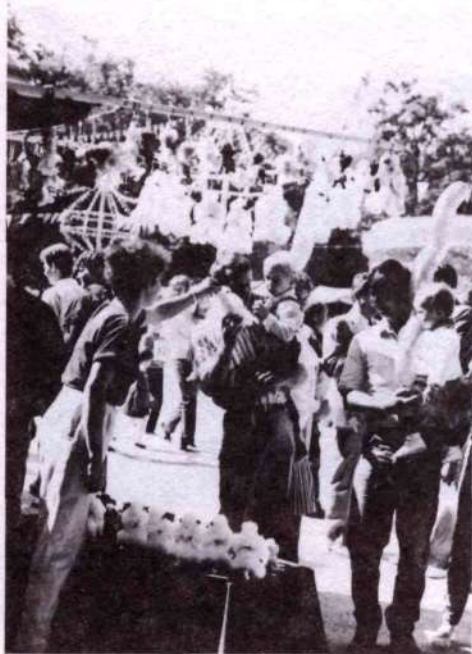

Az eddig lekötött szénpillérek felszabadítását célzó bányaösszevonások változatlanul folynak, de a tatabányai medence egyre fogyó szene már nem elégíti ki a termelési igényeket. 1976-ban megjelennek az első fúróberendezések Nagyegyháza—Mány térségében, hogy részletesen megkutassák a terület szénvagonát.

87.

Az eredményes fúrások nyomán 1976. szeptemberében megkezdődik a Nagyegyházi Bányüzem építése.

A hagyományos bányásznap i ünnepek keretében 1978 óta vált rendszeressé a Népi és Iparművészeti Vásár, amely vidám forgatagával azóta is minden év kedves és népszerű eseménye.

89.

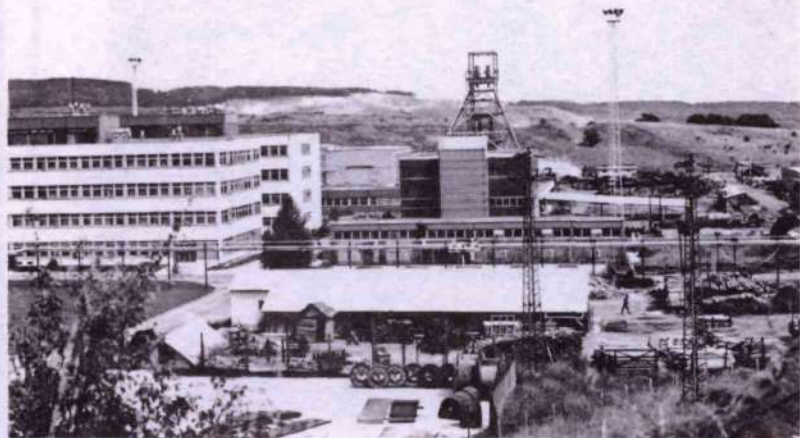

1 969 óta a bányásznap ünnepségek — ahogyan 1979-ben is, mint ezen a képen — a Központi Irodák előtti téren koszorúzással kezdődnek.

Az 1910-ben alakult Sport Club nem csak kellemes szórakozást kínált, de sok dicsőséget is szerzett a városnak. A 70-es évek végén lebontott szék-háza, közismert és közkedvelt hely volt.

91.

A külsejében is impozáns nagygyeházi bányauzemben
1981-ben kezdődik a termelés.

A századforduló tájékán épült ótelepi munkáskolónia már végleg megérett a lebontásra. A már több évtizede folyó nagyarányú lakásépítési akció keretében a 80-as évek elején elkezdődik az új lakótelep felépítése, amely a vállalat érdemekben gazdag egykori vezérigazgatójáról, dr. Gál Istvánról (1917—1979) kapta nevét.

93.

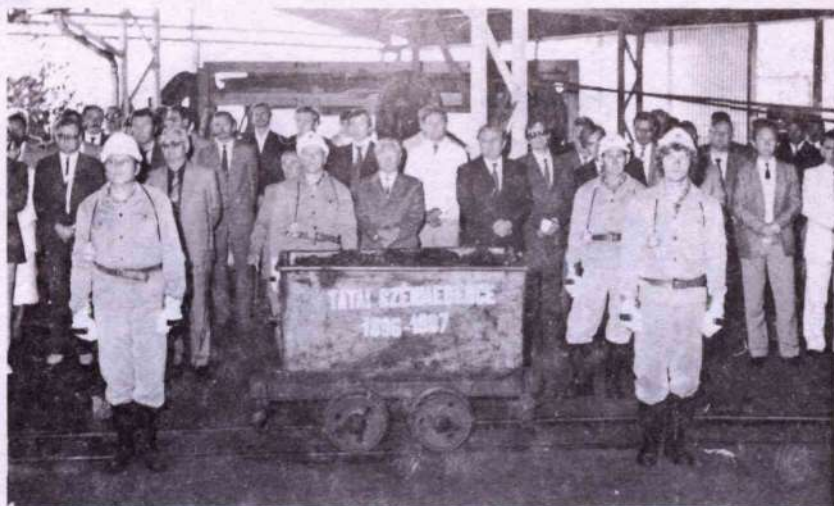

Az 1979—1988-ig élő másik nagy eocén bányában a mányi üzemben a legkorszerűbb eszközökkel folyt a munka.

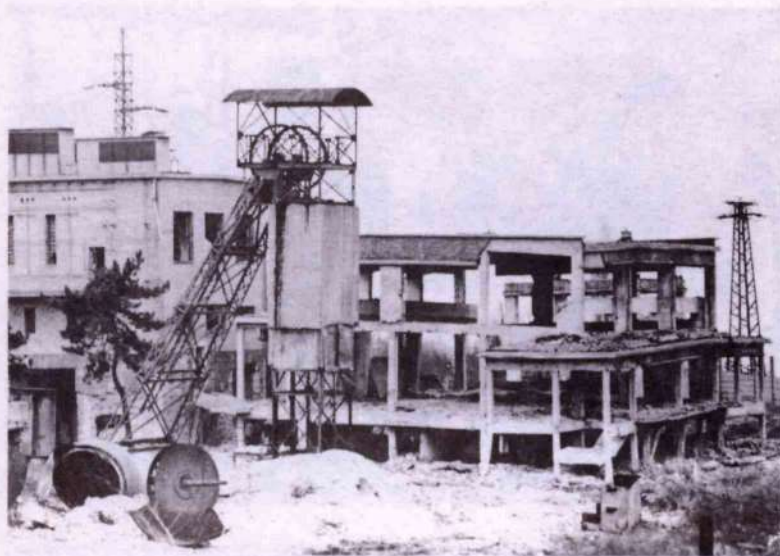

A minőség iránt megnövekedett igényeket szolgálja az 1985-ben épült finommosó.

95.

1 1987. aug. 14. emlékezetes nap marad a vállalat életében. Ekkor gördült ki az utolsó csille szén a XII/a aknából és ez egyben a tatabányai szénmedence termelésének befejezését is jelentette.

Aligha nézhetjük megilletődés nélkül a lebontásra kerülő, s az enyészetnek átadott régi aknákat.

97.

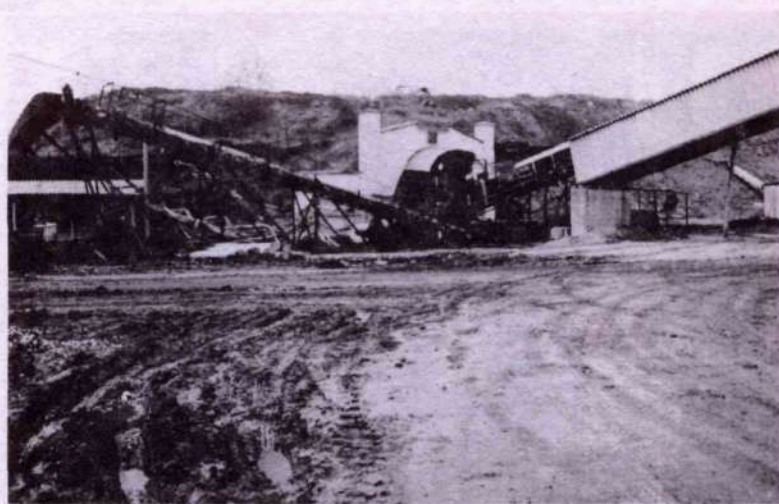

Aligha nézhetjük megilletődés nélkül a lebontásra kerülő, s az enyészetnek átadott régi aknákat.

A megszűnt Nagyegyháza, ill. Mány helyét az 1988 szeptembere óta működő Mány I/a akna vette át és a legmodernebb berendezések alkalmazásával termel még ma is.

99.

Avállalat utolsóként nyitott bányája a Zsigmond akna 1989-ben kezdte működését és 1994. január végén szűnt meg.

A bányászok 100 év elteltével is bizakodva szállnak le a bányába,

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT

UNGARISCHE ALLG. KOHLENBERGBAU ACTIEN-GESELLSCHAFT

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT

TIZ

Részvény

EGYENKÉNT

Kettőszáz 200 Pengöröl

Ezen részvények birtokosának a részvénytársulat
örökös vagyona és jövedelméből azon részesül-
tettel birtokosja, mely az alapszabályoknál fog-
va minden részvényt megillet.

Budapest, 1926. április 30.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT

200901—200910

UNGARISCHE ALLGEMEINE KOHLENBERGBAU ACTIEN-GESELLSCHAFT

ZEHN

Aktien

ÜBER JE

Zweihundert 200 Pengö

Der Besitzer dieser Aktien genöhmt dem Besitzer
jeden Anteil an dem gesammten gesellschaft-
lichen Vermögen und dessen Erträgen, wel-
cher nach den Statuten jedem Aktionär zuohmt.

Budapest, 30. April 1926.

UNGARISCHE ALLGEMEINE KOHLENBERGBAU ACTIEN-GESELLSCHAFT

UNGARISCHE ALLG. KOHLENBERGBAU ACTIEN-GESELLSCHAFT

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT

UNGARISCHE ALLG. KOHLENBERGBAU ACTIEN-GESELLSCHAFT